

Γιὰ τὴν Μετάνοια, τὴν Προσευχὴ καὶ τὴν Ἀναμονὴ Θλίψεων*

Ἀπόσπασμα Ἐπιστολῆς του πρὸς κάποια Μοναχῆ, πνευματικῆ του θυγατέρα

Αν νομίζεις ὅτι ἡ μόνη χαρὰ τῆς ἁμαρτωλῆς μου καρδιάς εἶναι νὰ ἀκούῃ ὅτι τὰ πνευματικά μου τέκνα βαδίζουν ἐν ἀληθείᾳ (βλ. Γ΄ Ἰωάν., στ. 4), τότε γιατί νομίζεις ὅτι μοῦ δίδης πόνο μὲ τὴν σιγὴ σου, μὲ τὸ νὰ μὴ ἀκούω ἀπὸ σένα λόγους εὐγνωμοσύνης, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν μόνον στὸν Θεόν; Ἄς πετοῦν τέτοιοι εὐγνώμονες λόγοι πρὸς Αὐτὸν μόνον, μὲ τὰ πτερὰ τῆς προσευχῆς, μὲ τὰ πτερὰ τῶν ἐγκαρδίων στεναγμῶν.

Ἡ Ἀλήθεια –ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός– ἰστάμενος μὲ ταπεινὴ μορφὴ πρὸ τοῦ Πιλάτου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐρωτοῦσε γιὰ τὴν Ἀλήθεια, ὁ ὁποῖος Τὸν ἔβλεπε καὶ δὲν Τὸν ἀναγνώριζε, ὅπως καὶ τώρα ὅλοι οἱ σκλάβοι τοῦ κόσμου τούτου, πού Τὸν βλέπουν καὶ δὲν βλέπουν, πού Τὸν ἀκοῦν καὶ δὲν ἀκοῦν – αὐτὴ ἡ Οὐράνια Ἀλήθεια, ἡ Ὅποια κατήλθε στὴν γῆ στὴν πεομένη καὶ ἀδύναμη ἀνθρωπότητα, τῆς ὁποίας «ἐγκριταὶ ἡ διάνοια... ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτῆς» (βλ. Γεν. ἡ΄ 21), ἄρχισε τὸ κήρυγμά Της μὲ τὰ λόγια «*Μετανοεῖτε!*». Πόσο πολὺ πρέπει νὰ μετανοῆ ἓνας ἀδύναμος, πού συνεχῶς πέφτει, ἂν ὄχι σωματικά, ἀλλὰ πάντως μὲ τοὺς λογισμοὺς καὶ τὴν διάνοια; Τόσο, ὅσο ὑπόκειται ἀναγκαῖα στὴν ἀσάθεια, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ τῆς Πτώσεως τοῦ προπάτορός μας, μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς. Διότι εἶναι φανερό, ὅτι ἡ Ἀλήθεια, πού ὄρισε μετάνοια, δὲν ἔθεσε κάποιο ἄλλο ὄριο ἢ τέλος σ' αὐτήν, ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ φυσικοῦ τέλους της, πού συμπίπτει μὲ τὸ τέλος τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Γι' αὐτό, μὴ ἐκπλήττεσαι ὅταν βλέπης συνεχῆ ἀσάθεια στὸν ἑαυτό σου. Μὴ ἐλπίζης νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ αὐτήν πρὶν ἀπὸ τὸν θάνατο· ἢ καλύτερα, μὴ πλανᾶσαι μὲ αὐτὴ τὴν ἐλπίδα· διαφορετικά, θὰ σὲ καταλαμβάνη μεγάλη ταραχὴ καὶ θὰ δρᾷ ἀσύγκριτα δυνατότερα πάνω σου, μέχρι πού θὰ σὲ καταβάλλῃ.

Θαύμαζε καὶ λάτρευε τὴν Ἀλήθεια, πού θεραπεύει τὴν συνεχῆ ἀσάθεια τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν Ἐντολὴ Της τῆς συνεχοῦς μετανοίας. Κατακλινομένη στὸ κρεβάτι σου νὰ μετανοῆς καὶ ἐγειρομένη νὰ μετανοῆς· ὅπως στὴν ἀλυσίδα ὁ ἓνας κρῖκος ἐνώνεται μὲ τὸν ἄλλο, ἔτσι καὶ στὴν ζωὴ σου ὁ στεναγμὸς νὰ ἀκολουθῆ τὸν στεναγμό. Ἔτσι νὰ περνᾷς τὶς ἡμέρες, τοὺς μῆνες, τοὺς χρόνους.

Ἄς εἶναι οἱ ἀδυναμίες σου ἀντικείμενο τῆς προσοχῆς σου. Στὰ αἰσθήματα τῆς καρδιάς σου ἄς εἶσαι ὡς κάποιον πού καταδικάσθηκε σὲ ἰσόβια δεσμὰ· γίνου ὡς τὸν λεπρὸ πού ἐκδιώχθηκε ἀπὸ τὴν κοινωνία. Οἱ θλίψεις σου θὰ τελειώσουν τότε, ὅταν θὰ τελειώσῃ καὶ ἡ ζωὴ σου· ὁ τελευταῖος σου στεναγμὸς θὰ ἐκπεμφθῆ μαζί μὲ τὴν τελευταία σου ἀναπνοή. **Γιὰ τὸν Μοναχό, ἡ παρηγορία του στὴν γῆ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ἡ συντριβή. Τί εἶναι ὁ κλαυθμὸς; Εἶναι ἡ δρᾶσις τῆς Χάριτος, πού μᾶς δόθηκε στὸ Βάπτισμα· εἶναι ἡ μεσιτεία γιὰ τὸν ἁμαρτωλὸ τοῦ Πνεύματος, τὸ Ὅποιο**

κατοικεί σὲ μᾶς στὸ ἅγιο Βάπτισμα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἅγιος κλαυθμὸς εἶναι ἄγνωστος σὲ ἐκείνους ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸν Χριστὸ καὶ στοὺς αἰρετικούς.

Ἐπιθυμεῖς νὰ αἰσθανθῆς ἀνακούφιση ἀπὸ τὰ πάθη σου ποὺ σὲ πολεμοῦν; Ἐπιθυμεῖς νὰ εὖρης κατάνυξι στὸ κελλὶ σου, χωρὶς τὴν ὁποῖαν, ὅπως ἓνα πλοῖο χωρὶς ἄγκυρα, ὁ νοῦς σου θὰ κτυπηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ἀνέμους τῆς ἀκηδίας καὶ θὰ θυθισθῆ στὴν ἄβυσσο τῆς ἀπογνώσεως; Ἐπιθυμεῖς νὰ ἴδης φῶς ἐκ Φωτός; Ἐπιθυμεῖς νὰ γευθῆς τὴν ἀγάπη, ἡ ὁποία ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴν Ἀγάπη καὶ ὀδηγεῖ στὴν Ἀγάπη;

Πάρε τὸν νοῦ σου καὶ πέταξέ τον στὰ πόδια τῶν ἀδελφῶν σου, χωρὶς νὰ διακρίνης μεταξὺ καλῶν καὶ κακῶν. Πές στὸν νοῦ σου, καὶ ἐπανέλαβέ το ὅσο τὸ δυνατόν συχνότερα, ὥστε ἀπὸ τὴν σκέψι αὐτὴ νὰ γεννηθῆ ἡ αἴσθησις ὅτι: «Ὅλοι αὐτοὶ (ὅλες αὐτές) εἶναι ἄγγελοι Θεοῦ, ἐνῶ μόνον ἐγώ, ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τοῦ σκοτασμοῦ μου, εἶμαι σὰν τὸν δαίμονα». Εἶναι γιὰ σένα καθορισμένο νὰ εὖρης ἀνάπαυσι στὴν ψυχὴ σου στὰ πόδια τῶν ἀδελφῶν ἢ προσευχὴ τοῦ Τελώνου εἶναι ἡ ταιριαστὴ γιὰ σένα καὶ ὄχι ἡ Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ [σ. μετ.: εἶναι φανερὸ ὅτι ἐδῶ πρόκειται γιὰ ἀτομικὴ συμβουλὴ ταπεινώσεως καὶ ὄχι γιὰ γενικὴ προτροπὴ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν ἴδιο Ἅγιο ἢ Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀπαραίτητο μέσον σωτηρίας γιὰ ὅλους]. Γιὰ ἐσένα ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν θὰ ἀνοιχθῆ μὲ τὴν ὁμολογία τοῦ Ληστοῦ, καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀγιότητα τοῦ Ἰωάννου. Ἄς βγάλουμε ἀπὸ τὴν καρδιά μας τοὺς λόγους: «Ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλίνον τὸ σῆς σου» (Ψαλμ. μδ´ 11) καὶ ὅταν στολισθῆς μὲ μετάνοια, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων «ἐπιθυμήσει τοῦ κάλλους σου» (Ψαλμ. μδ´ 12), τὸ ὁποῖο προέρχεται ἀπὸ τὴν μετάνοια.

Γράφεις γιὰ σκέψεις καὶ ἐπιθυμεῖς νὰ τὶς ταξινομήσης καὶ νὰ μάθης τί ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος μὲ τὰ λόγια: «Ὀὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα» (Ἐφεσ. στ´ 12) καὶ τὰ λοιπά. Αὐτὸ δὲν εἶναι γιὰ τὴν ὠφέλειά σου καὶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖο. Εἶναι ἀρκετὸ γιὰ σένα νὰ ξέρης ὅτι σὲ κάθε στιγμὴ μπορεῖ νὰ ξεσηκωθοῦν ἐναντίον σου εἴτε τὰ πάθη σου, εἴτε τὰ πνεύματα τῆς ἀποστασίας, ποὺ διποῦν γιὰ τὴν καταστροφὴ ὄλων, καὶ ὅτι ἐσύ, ὡς πολὺ ἀδύνατη, πρέπει νὰ κραυγάζης ἀδιαλείπτως στὸν Κύριο: «Ἐλέησόν με... ὅτι ἀσθενῆς εἰμι» (Ψαλμ. στ´ 3)! Ὅταν, σύμφωνα μὲ τὴν ἐλπίδα σου σ' Αὐτόν, ὁ Κύριος εἶναι ἡ ἰσχὺς σου, καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐνασχόλησί σου Αὐτὸς εἶναι ἡ ὑμνησίς σου, τότε ὁ Κύριος θὰ εἶναι καὶ ἡ σωτηρία σου: «Ἰσχὺς μου καὶ ὑμνησίς μου ὁ Κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν» (Ψαλμ. ριζ´ 14). Τότε δὲν θὰ πεθάνης, ἀλλὰ θὰ ζῆς μὲ μετάνοια καὶ θὰ διηγῆσαι τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου – πῶς ἔσωσε τὶς ψυχὰς ἀπὸ τὸν ἄδη καὶ τὶς ὠδήγησε στὸν Παράδεισο. Ὡ! Πότε ὁ Κύριος θὰ μᾶς ἀξιῶση καὶ ἐμᾶς τούτου;

Νὰ προετοιμάξῃσαι γιὰ θλίψεις καὶ οἱ θλίψεις θὰ γίνουν ἐλαφρύτερες ἀπαρνήσου τὶς παρηγορίες, καὶ θὰ ἔλθουν σὲ αὐτὸν ποὺ θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του ἀνάξιο.

Ζητῶ τὶς ἅγιες προσευχὲς σου γιὰ μένα, ποὺ λέγω ἀλλὰ δὲν πράττω.

9 Ὀκτωβρίου 1842

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 311/Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2002, σελ. 186-187. Μετάφρασις ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «The Orthodox Word», No 222/January-February 2002, pp. 37-39: *Letters of St. Ignatius Brianchaninov*.